

ANTİBİYOTİK KULLANIMINDA NEDEN DÜNYA BİRİNCİSİYİZ

Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitiminde Yetersizlik

Dr. Şerife Akalın
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi
Enfeksiyon Hastalıklar ve Klinik
Mikrobiyoloji AD.
Denizli, Türkiye

Giriş

- ▶ Akılcı olmayan ilaç kullanımını bütün dünyada, özellikle de gelişmekte olan ülkelerde en temel sağlık sorunlarının başında gelmektedir
- ▶ Türkiyede 2015'te 19 milyar lira değerinde ilaç (2 milyon 46 bin kutu) tüketildi
- ▶ Tüm ilaçlar arasında antibiyotikler dünyada ve ülkemizde ilk sıralarda

Giriş

- ▶ Akılcı İlaç Kullanımı tanımı ilk defa 1985 yılında Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılmıştır.
- ▶ Kişilerin klinik bulgularına ve bireysel özelliklerine göre;
  - ▶ **uygun ilacı,**
  - ▶ **uygun süre ve dozda,**
  - ▶ **en düşük fiyata ve kolayca sağlayabilmeleri** olarak tanımlanmaktadır.

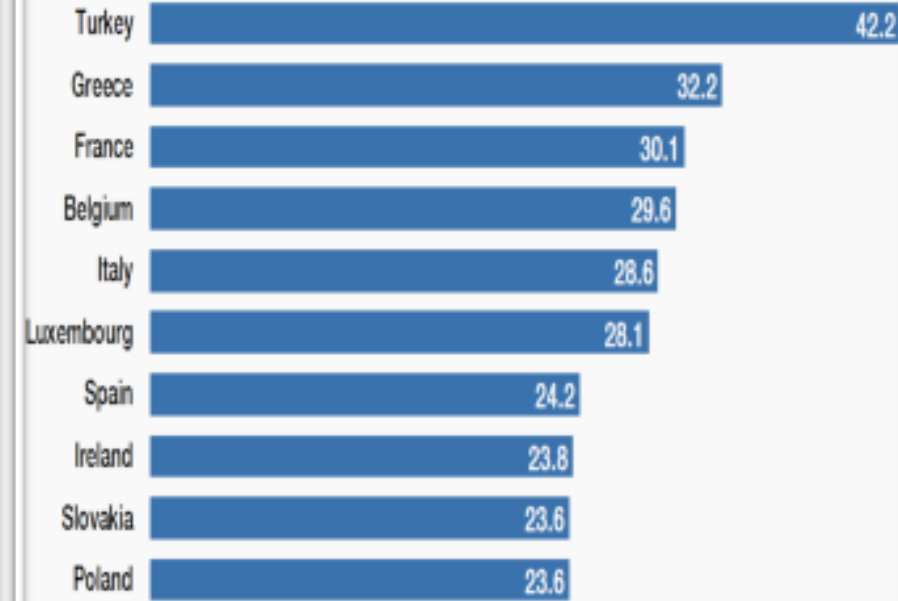
Conference of Experts on the Rational Use of Drugs, World Health Organization, Nairobi, Kenya, WHO/CONRAD/WP/RI, (25-29.12.1985).

Giriş

- ▶ Ülkemiz Avrupa ülkeleri arasında ne yazık ki antibiyotik tüketiminde birinci sırada
- ▶ Dünya genelinde antibiyotik tüketimi son 15 yılda %36'lık bir artış göstermiştir
- ▶ Bir çok ülkede antibiyotik kullanımının %30'dan fazlası gereksiz

Which country uses the most antibiotics?

Daily dose per 1000 people, per day (2013 or nearest year)

Source: OECD

Giriş

- ▶ Akılcı olmayan “başta antibiyotikler olmak üzere” ilaç kullanımının birçok nedeni bulunmakla birlikte,
  - ▶ en başta gelen neden hekimlerin bu konudaki bilgi, tutum ve davranışlarındaki eksikliklerdir
  - ▶ kötü reçete yazma alışkanlığı edinen hekimlerin bundan kurtulmaları kolay olmamaktadır.
- ▶ **Bu nedenle akılcı ilaç kullanımı (AİK) eğitimleri mezuniyet öncesi dönemde önemlidir**

▶ WHO/DAP. How to investigate drug use in health facilities: selected drug use indicators. Geneva. World Health Organization. 1993. WHO / DAP / 93.1.

▶ WHO/EDM/PAR. Teacher’s guide to good prescribing. World Health Organization Essential Drugs and Medicines Policy Geneva. 2001
WHO/EDM/PAR/2001.2

▶ Dean B et al. Causes of prescribing errors in hospital inpatients: a prospective study. Lancet 2002; 359: 1373-1378.

Uygun veya uygun olmayan antibiyotik kullanımında sorumlular

▶ Hekim (Diş hekimi, veteriner)

- ▶ Eczacı
- ▶ Hemşire
- ▶ Diğer sağlık personeli

▶ Hasta/ hasta yakını

- ▶ Üretici
- ▶ Düzenleyici Otorite
- ▶ Medya
- ▶ .....

▶ Eğitim yetersizliği

- ▶ Yanlış bilgi (etkinlik, doz vb)
- ▶ Aşırı iş yükü
- ▶ Reçete yazdırma baskısı
- ▶ .....

▶ İlaçla ilgili yanlış bilgi

- ▶ Yanlış inançlar
- ▶ Sorunlarını iyi anlatamama
- ▶ Komşu etkisi
- ▶ .....

Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi

- ▶ Türkiye’de ve dünyanın değişik ülkelerinde bu konuda yapılmış çok sayıdaki başarılı eğitim çalışmaları AİK eğitimlerinin gereği gibi uygulanması halinde, başarılı sonuçlar alınabildiğini ortaya koymaktadır

Akici A, et al. Eur J Clin Pharmacol. 2004;60:75-82.

Tomson Y, et al. Eur J Clin Pharmacol 1997;53:191-196.

Karaalp A, et al. Medical Teacher 2003;25(5):515-521.

Hassan N, et al. Eur J Clin Pharmacol 2000;55:873-876.

Lagerlov P, et al. Quality in Health Care 2000;9:159-165.

Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi

- ▶ Ülkemizdeki tıp fakültelerinin çoğunda farmakoloji dersleri 2. ve 3. sınıflarda daha fazla olmak üzere,
  - ▶ eğitim müfredatlarının izin verdiği ölçüde dördüncü, beşinci veya altıncı sınıflarda da eğitici odaklı eğitim yöntemleriyle, ilaç merkezli olarak verilmektedir.
- ▶ Uzun bir süredir Türkiye'deki tıp fakültelerinde AİK eğitimleri uygulanmaktadır (**Ancak bunun ne kadarı akılcı antibiyotik kullanımı?**)
- ▶ AİK eğitimi verilen fakültelerin birçok faktör nedeniyle benzer şekilde eğitimlerini yürütmesi zordur.

Akici A, et al. Eur J Clin Pharmacol. 2004;60:75-82.

Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi

- ▶ **Tıp eğitimi boyunca**
  - ▶ farmakoloji bilgisi artar,
  - ▶ ancak akılcı ilaç seçimi ve reçeteleme yetersizdir
- ▶ **Mezuniyet sonrası**
  - ▶ genel deneyim artar
  - ▶ ancak ilaç yazma alışkanlıkları değişmesi güçtür

AKILCI İLAÇ KULLANIMI EĞİTİMİ UYGULAMA SÜRECİNDE TÜRKİYE'DEKİ TIP FAKÜLTELERİNDE FARMAKOLOJİ ANABİLİM DALLARININ DURUMUNUN İNCELENMESİ

Ahmet Akıcı¹, Ayşe Gelal², Aydın Erenmemişoğlu³,
Mehmet Melli⁴, Melih Babaoğlu⁵, Şule Oktay⁶

¹Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji ve Klinik Farmakoloji Anabilim Dalı, İstanbul

²Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı, İzmir

³Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı, Kayseri

⁴Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji ve Klinik Farmakoloji Anabilim Dalı, Ankara

⁵Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji ve Toksikoloji Anabilim Dalı, Ankara

⁶Kappa Eğitim Araştırma Danışmanlık

- ▶ Eylül 2006 - Nisan 2007 tarihleri arasında 37 farmakoloji AD'dan **288 öğretim üyesinin** anket sonuçları değerlendirilmiş;
- ▶ %27,8'inin **AİK eğitici eğitimi** aldığı
- ▶ %70,3'nun **AİK eğitimini** mezuniyet öncesi eğitim içerisinde uyguladığı (10-19 kişilik öğrenci gruplarında)
- ▶ **AİK eğitimine** başlama süresinin %69,2'sinde 5 yıldan az olduğu,
- ▶ %63.6'sının eğitimi objektif yapılandırılmış sınavlarla değerlendirdiği,
- ▶ %95.5'inin ise geri bildirim aldığı saptanmış

AKILCI İLAÇ KULLANIMI EĞİTİMİ UYGULAMA SÜRECİNDE TÜRKİYE'DEKİ TIP FAKÜLTELERİNDE FARMAKOLOJİ ANABİLİM DALLARININ DURUMUNUN İNCELENMESİ

Ahmet Akıcı¹, Ayşe Gelal², Aydın Erenmemişoğlu³,
Mehmet Melli⁴, Melih Babaoğlu⁵, Şule Oktay⁶

¹Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji ve Klinik Farmakoloji Anabilim Dalı, İstanbul.

²Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı, İzmir.

³Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı, Kayseri.

⁴Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji ve Klinik Farmakoloji Anabilim Dalı, Ankara.

⁵Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji ve Toksikoloji Anabilim Dalı, Ankara.

⁶Kappa Eğitim Araştırma Danışmanlık.

- ▶ AIK eğitimini uygulayamayanlar;
  - ▶ eğitici eğitimi almış öğretim elemanı yetersizliği
- ve
- ▶ fakültelerinin müfredatının yetersizliğini gerekçe gösterenler çoğunlukta

**Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin
Akılcı Antibiyotik Kullanımı Konusundaki
Bilgi ve Davranışları**

*Knowledge and Attitude of The Final Year Medical Students
About Rational Antibiotic Useage*

Çağrı Büke*, Hatice Şahin**, Ayşe Sivrel***, Şebnem Özkören Çalık****,
Benil Özbakkaloğlu*****

- ▶ Ege ve Celal Bayar Üniversitesi T.F'den (59, 18) 77 son sınıf öğrencisine anket uygulanmış;
- ▶ **%33,8'inin antibiyotik kullanım amaçları** viral enfeksiyonlar
- ▶ Antibiyotiklerin etki mekanizmaları, doz ayarlaması gereken antibiyotikler, kombine antibiyotik kullanım amaçları konusunda **doğru yanıt oranları % 30**
- ▶ Aldıkları puanlar; **% 61'i başarılı olma sınırını aşmamışlar**

Gata tıp fakóltesi'nde verilen rasyonel farmakoterapi eğitiminin değerlendirilmesi: eğitim öncesi ve sonrasının karşılaştırılması

Gökhan Kemal Ulusoy(*), Hakan Kayır(*), Hüsamettin Gül(*), Melik Seyrek(*), Özgür Yeşilyurt, Oğuzhan Yıldız(*), Turgay Çelik(*)

- ▶ 2004 yılından beri rasyonel farmakoterapi eğitimi verilmekte
- ▶ Eğitimin başarısı eğitim öncesi ve sonrası yapılan objektif yapılandırılmış klinik sınav sonuçları ile kıyaslanmış
- ▶ Eğitim öncesi ortalama puan **23,2** iken sonrası **68,3** (fark anlamlı)
  - ▶ Kişisel ilaç (k-ilaç) seçiminin uygunluęunun değerlendirilmesi
  - ▶ Tedavi seçimi,
  - ▶ Reçete yazma,
  - ▶ Gerekli uyarıların verilmesi,
  - ▶ İletişim becerilerinde anlamlı derecede **ilerleme gözlenmiş**

ERCİYES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM 5 ÖĞRENCİLERİNE VERİLEN “GRONİNGEN MODELİ” AKILCI İLAÇ KULLANIMI EĞİTİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
THE EVALUATION OF A “GRONINGEN MODEL” OF PHARMACOTHERAPY TRAINING FOR 5TH GRADE STUDENTS OF ERCİYES UNIVERSITY MEDICAL SCHOOL

Ahmet İNAL¹, Hasan Basri ULUSOY¹

► Bu eğitimin başında ve sonunda yapılan “Objektif Yapılandırılmış Klinik Sınav (OSCE)”lar değerlendirilmiş

► Eğitim sonrası öğrencilerin aldıkları ortalama puan (90.68 ± 2.43) eğitim öncesine (33.41 ± 3.12) göre belirgin olarak yüksek bulunmuş.

Sonuç: Bu da akılcı ilaç kullanımını eğitiminde Dünya Sağlık Örgütü’nün geliştirdiği “Groningen Modeli” nin çok etkin bir metod olduğunu düşündürmektedir.

Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi

- ▶ Yapılan reçeteleme hatalarınının %90'ınının tıp fakültesinden yeni mezun olmuş genç hekimler tarafından yapıldığı belirtilmektedir.
- ▶ genç hekimlerin bu konudaki yetersiz bilgi ve becerisi,
- ▶ yapılan hatalar ile ilgili farkındalık olmaması en önemli nedenler arasındadır.
- ▶ Dolayısıyla genç doktorların eğitimde hedef grup olarak ele alınması önemlidir

Ross S, et al. British Journal of Clinical Pharmacology 2008; 67: 629–640

Akıcı A, Sürekli Tıp Eğitim Dergisi. 2012;11:253-7

A. Akici · S. Kalaça · M. Z. Gören · A. G. Akkan
A. Karaalp · D. Demir · Ü. Ugurlu · Ş. Oktay

Comparison of rational pharmacotherapy decision-making competence of general practitioners with intern doctors

- ▶ İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi; 54 intern doktor (Çalışma sırasında formal bir AİK eğitimi yoktu)
- ▶ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi; 50 öğrenci (WHO/ Groningen modeli ile probleme dayalı AİK eğitimini başarıyla tamamlamış)
- ▶ Pratisyen hekim; 53 (Geleneksel eğitim)
- ▶ İki endikasyon: **HT ve akut om/sinüzit** seçiliyor
- ▶ Yazılı OSCE ile yapılandırılmış yazılı sınav yapıldı. Tedavi planları ve ilaç seçmeleri istendi.
  - ▶ Sınav sonrası rasyonel ilaç kullanımı ile ilgili bir anket uygulandı.
- ▶ Ortalama skor AİK eğitimi alan grupta daha yüksekti

Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi

- ▶ Yapılan eğitimlerin öğrencilerin AİK ve reçete yazma becerileri üzerinde olumlu etkiye sahip olduğunu ve bu olumlu etkinin 1 yıla kadar sürdüğü görülmüştür

Maxwell SR, et al. *Basic Clin Pharmacol & Toxicol* 2007; 101: 395-400.

Akici A, et al. *European Journal of Clinical Pharmacology* 2005; 61: 643–650.

Annotations & Reflections

Educating European (Junior) Doctors for Safe Prescribing

Simon R. J. Maxwell¹, Ingolf Cascorbi², Michael Orme³ and David J. Webb⁴;

On behalf of the Joint BPS/EACPT Working Group on Safe Prescribing

¹British Pharmacological Society, Clinical Pharmacology Unit, University of Edinburgh, Queens Medical Research Institute, Edinburgh, UK, ²European Association of Clinical Pharmacology and Therapeutics, University Hospital Schleswig-Holstein, Kiel, Germany,

³European Association of Clinical Pharmacology and Therapeutics, Lark House, Clapton-on-the-Hill, Cheltenham, Gloucestershire, UK, and ⁴Committee of Heads and Professors, British Pharmacological Society, Clinical Pharmacology Unit,

University of Edinburgh, Queens Medical Research Institute, Edinburgh, UK,

(Received July 30, 2007; Accepted August 7, 2007)

- ▶ Mezuniyet öncesi/mezuniyet sonrası düzeyde reçete yazma eğitiminin ele alınması gerektiğini göstermektedir

What is the scale of prescribing errors committed by junior doctors? A systematic review

Sarah Ross,¹ Christine Bond,² Helen Rothnie,² Sian Thomas² & Mary Joan Macleod¹

Departments of ¹Medicine and Therapeutics and ²General Practice and Primary Care, University of Aberdeen, Aberdeen, UK

Correspondence

Dr Sarah Ross, Department of Medicine and Therapeutics, University of Aberdeen, Foresterhill, Aberdeen AB25 2ZN, UK.
Tel: +44 0 12 2455 3015
Fax: +44 0 12 2455 4761
E-mail: s.ross@abdn.ac.uk

Keywords

drug prescription, medication error, physicians

Received

18 July 2008

Accepted

7 October 2008

Published Early View

16 December 2008

- ▶ Tıp fakültesi öğrencilerinin ve genç hekimlerin eğitimleri üzerine odaklanmanın 2 temel nedeni
  - ▶ genç hekimlerin hastanelerdeki reçetelerin çoğunu yazmaları,
  - ▶ bu dönemde yapılan eğitim müdahalesinin, kariyerin ileri döneminde yapılan eğitimlere nazaran daha etkin ve verimli olmasıdır

Özgün Araştırma Original Investigation

**ERCIYES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE AKILCI İLAÇ KULLANIMI STAJININ
ÖĞRENCİ BAKIŞ AÇISI İLE DEĞERLENDİRİLMESİ**

**Evaluation of Feed back of Students on Rational Pharmacotherapy Course in
Erciyes University Faculty of Medicine**

Zeynep Baykan¹, Melis Naçar¹, Hasan Basri Ulusoy²

¹Doç.Dr., Erciyes Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıp Eğitimi AD, Kayseri.

²Doç.Dr., Erciyes Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Farmakoloji AD, Kayseri.

- ▶ Dönem beş öğrencilerinin (186) Akılcı İlaç Kullanımı Stajı ile ilgili geri bildirimleri anket yoluyla alınmıştır;
- ▶ Öğrencilerin **%98,9'** u da bu stajın hekimlik hayatları için yararlı
- ▶ **%98.4'** ü de bu stajdan sonra hastaları ile daha iyi iletişim kurabileceğini
- ▶ Öğrencilerin **%60.1** verilen bilgiyi özümsemek için yeterli zaman olmadığını
- ▶ Dönem V stajları içinde Akılcı İlaç Kullanım Stajı **90.3** puan ile birinci sıradaydı.

Sonuç: Öğrenciler probleme dayalı yöntemle öğrendiklerinin hekimlik hayatları için yararlı olduğunu düşünmekteydiler

Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi

- ▶ Tıp öğrencilerinin farmakoloji eğitim kalitesini artırmak için, Dünya Sağlık Örgütü probleme dayalı öğrenim yöntemi ile akılcı ilaç kullanımını eğitimini önermektedir.
- ▶ Probleme dayalı akılcı ilaç kullanımını eğitimleri dünyada ve ülkemizde pek çok tıp fakültesinde uygulanmaktadır.

WHO/DAP. How to investigate drug use in health facilities: selected drug use indicators.

Geneva. World Health Organization. 1993. WHO / DAP / 93.1.

WHO/EDM/PAR. Teacher's guide to good prescribing. World Health Organization Essential Drugs and Medicines Policy Geneva. 2001 WHO/EDM/PAR/2001.2

European survey on principles of prudent antibiotic prescribing teaching in undergraduate students

C. Pulcini¹, F. Wencker², N. Frimodt-Møller³, W. V. Kern⁴, D. Nathwani⁵, J. Rodriguez-Baño⁶, G. S. Simonsen⁷, V. Vlahović-Palčevski⁸ and L. C. Gyssens^{2,7} for the ESGAP Curriculum Working Group

Clinical Microbiology and Infection © 2014 European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases.

- ▶ Avrupa tıp fakültelerinin **akılcı antibiyotik reçeteleme** ile ilgili eğitim müfredatları incelendiği, **13 Avrupa Ülkesinden** (Belçika, Hırvatistan, Danimarka, Fransa, Almanya, İtalya, Hollanda, Norveç, Sırbistan, Slovenya, İspanya, İsviçre, Birleşik Krallık) **35 tıp fakültesinin** dahil edildiği kesitsel bir çalışma
- ▶ Standart bir anket enfeksiyon hastalıkları, tıbbi mikrobiyoloji ve klinik farmakoloji öğretim üyelerine
  - ▶ **Akılcı antibiyotik kullanım ilkeleri bir tıp fakültesi hariç hepsinde öğretiliyordu,**
  - ▶ **Ulusal bir program 13 ülkenin sadece dördünde vardı**
  - ▶ **İnteraktif eğitim biçimleri pasif formatlara göre daha az**

European survey on principles of prudent antibiotic prescribing teaching in undergraduate students

C. Pulcini¹, F. Wencker², N. Frimodt-Møller³, W. V. Kern⁴, D. Nathwani⁵, J. Rodriguez-Baño⁶, G. S. Simonsen⁷, V. Malović-Palčevski⁸ and L. C. Gysens^{2,7} for the ESGAP Curriculum Working Group

Clinical Microbiology and Infection © 2014 European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases.

- ▶ Kursların % 53'ü zorunlu idi (% 71'ide klinik eğitiminden önce)
- ▶ Ülkeler arasında ve aynı ülke içinde akılcı antibiyotik kullanım ilkeleri eğitimi ile ilgili belirgin farklılıklar
- ▶ Antibiyotik tedavisinin süresi, iletişim becerileri gibi bazı önemli ilkeler yeterli değildi.
- ▶ Katılımcıların % 77'si bu ilkelerin öğretilmesinin öncelikli olmasını, ancak katı müfredat politikaları, zaman eksikliği gibi nedenlerle uygulanamadığını rapor ettiler

Sonuç: Akılcı antibiyotik reçeteleme ilkelerinin öğretilmesi geliştirilmesi gerekmektedir. Ulusal ve Avrupa programlarına acilen ihtiyaç vardır.

- ▶ Tıp öğrencilerinin ve genç hekimlerin reçete yazma becerilerini iyileştirmek üzere geliştirilen eğitim yöntemlerinin sonuçlarını inceleyen sistematik literatür değerlendirilmesi;
- ▶ 3189 makalenin incelenip, 15 çalışma değerlendirmeye alınmış
- ▶ DSÖ'nün Reçete Yazma Rehberi doğrultusunda geliştirilen eğitim yöntemi en fazla kullanılan yöntem
- ▶ DSÖ'nün Reçete Yazma Rehberi, çeşitli uluslardan tıp fakültelerinde ve farklı sınıflardan öğrencilerde olumlu sonuç vermiştir.
- ▶ Öğrencilere aldıkları eğitimden birkaç ay sonra, tekrar değerlendirme yapıldığında “eğitimin kalıcı etkisi” görülmüştür.

Undergraduate preparation for prescribing: the views of 2413 UK medical students and recent graduates

Amy Heaton, David J. Webb & Simon R. J. Maxwell

Clinical Research Centre, University of Edinburgh, Western General Hospital, Edinburgh, UK

Correspondence

Dr Simon Maxwell, MD, PhD, FRCP, FRCPE,
Clinical Research Centre, Western General
Hospital, Crewe Road South, Edinburgh
EH4 2XU, UK.
Tel: +44 0131 242 9214
Fax: +44 242 9125
E-mail: s.maxwell@ed.ac.uk

S.R.J.M. conceived the idea for the study.
S.R.J.M. and A.H. developed the study
design and survey website. A.H. took
responsibility for promoting the survey to
medical students and recent graduates
from UK medical schools with support
from D.J.W. and S.R.J.M. All authors were
involved in writing and approving the
final manuscript.

- ▶ İngiltere’de 25 tıp fakültesinden 2413 öğrenci ve yeni mezunun katıldığı anket çalışması,
  - ▶ bu konudaki en büyük ölçekli çalışmalardan
  - ▶ bu çalışma ile ankete katılanların %74’ü etkili ve güvenli ilaç kullanımını için eğitimin yeterli olmadığını,
  - ▶ %56’sı bilgi ve beceriyi ölçme-değerlendirmelerinin yetersiz olduğunu bildirilmiştir.

Bu verilere dayanarak araştırmacılar, İngiltere’de tıp eğitiminin acilen gözden geçirilmesi gerektiği sonucuna varmışlardır

Heaton A, et al. British Journal of Clinical Pharmacology 2008; 66: 128-134.

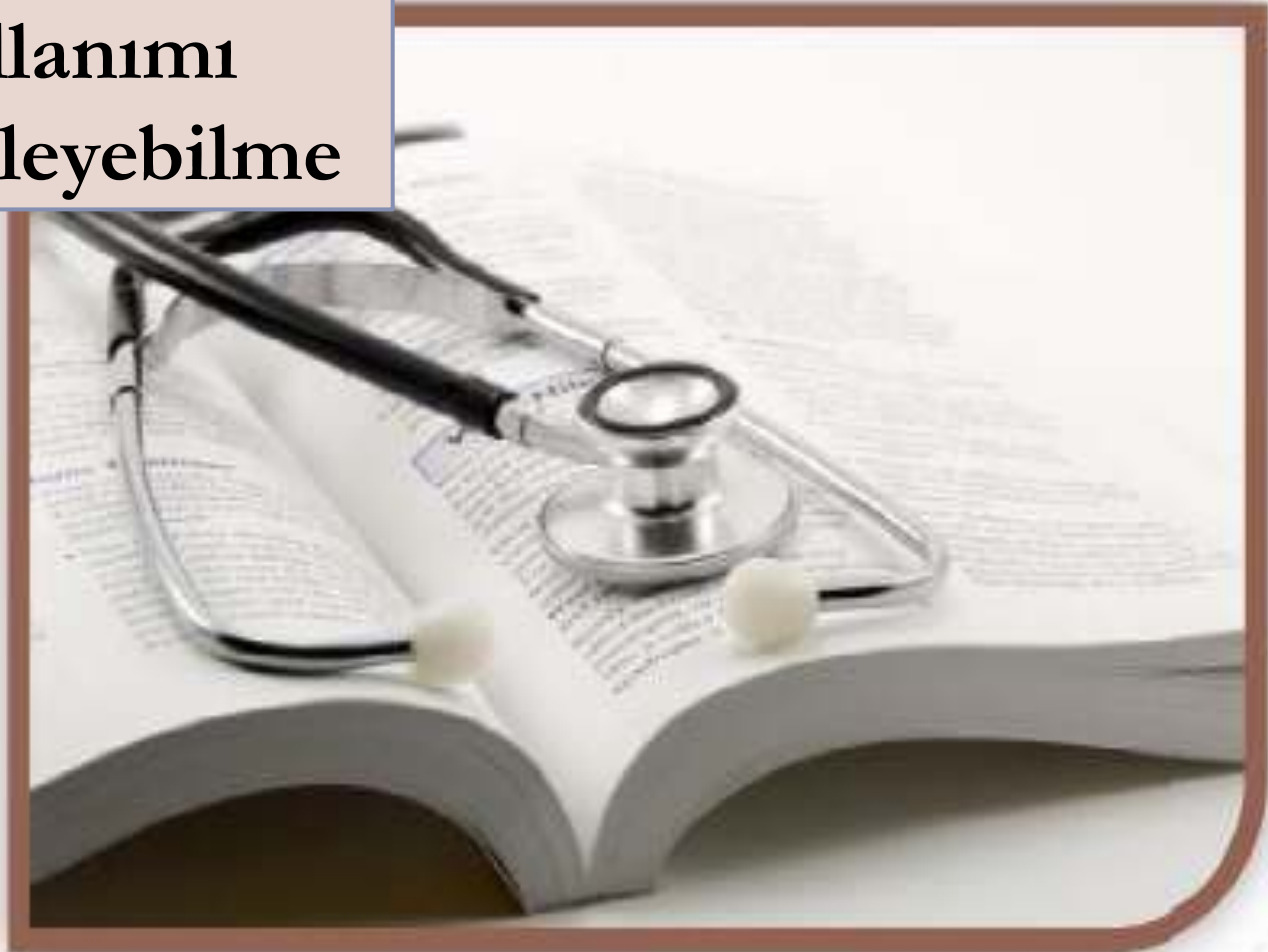
Üniversitelerimizin Değerlendirilmesi

- ▶ 2015-2016 yılı eğitim müfredatları incelendi
- ▶ Fakültelerin eğitim programlarında reçete yazma kuralları ve akılcı ilaç kullanımı (Rasyonel antibiyotik kullanımı) ile ilgili konular var
- ▶ Enfeksiyon hastalıkları stajlarında
- ▶ Bazı fakültelerde staj uyum programlarında
- ▶ Bazı fakültelerde AİK stajı
- ▶ Seçmeli ders
- ▶ Mesleksel beceri
- ▶ ÖÇM.....

Akılcı ilaç kullanımı ile ilgili eğitimlerin içinde “Akılcı antibiyotik kullanımı eğitimi” ne ne kadar yer veriliyor?

Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Çekirdek Eğitim Programı - 2014

- Akılcı ilaç kullanımı
- Reçete düzenleyebilme

Sonuç olarak,

- ▶ **AİK (AAK)** konusunda dünyada ve ona paralel olarak Türkiye’de belli bir yol alınsa da ilaçların kullanım sorunları devam etmektedir
- ▶ Tıp fakültesi eğitiminde reçete yazma ve akılcı antibiyotik kullanımını olmasına rağmen, bu yetkinliğin nasıl elde edileceği konusu henüz net değildir
- ▶ Tıp fakültelerinde akılcı antibiyotik kullanım eğitimleri geniş farklılıklar gösteriyor

Sonuç olarak

- ▶ Akılcı antibiyotik reçeteleme eğitimlerinde ulusal bir standartın geliştirilmesine ihtiyaç vardır
- ▶ AİK bilincinin aşılınması eğitim sürekli ve gerçek hayata uygun olmalıdır.
- ▶ Eğitim yanında, kazanılan tutum ve davranışların korunması ve desteklenmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır
  - ▶ Beş- altı yıla hatta mezuniyet sonrasına yayılmış kurslar vb..

www.iamry.com - EX6Y66

Teşekkürler

